

EP007

1700.

Г	22.09.2009.
Л	
С	5552

**ПД ПАНОНСКЕ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ-
ТОПЛАНЕ Д.О.О., НОВИ САД**

**Финансијски извештаји
31. децембар 2008. године и
Извештај овлашћеног ревизора**

ПД ПАНОНСКЕ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ-ТОПЛАНЕ Д.О.О., НОВИ САД

САДРЖАЈ

	Страна
Извештај независног ревизора	1 - 2
Биланс успеха	3
Биланс стања	4
Извештај о променама на капиталу	5
Извештај о токовима готовине	6
Напомене уз финансијске извештаје	7 - 44

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Скупштини Привредног друштва “Панонске Термоелектране-Топлане” д.о.о., Нови Сад

Обавили смо ревизију приложених финансијских извештаја (страна 3 до 44) Привредног друштва Панонске Термоелектране-Топлане д.о.о., Нови Сад (у даљем тексту “Друштво”), који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2008. године и одговарајући биланс успеха, извештај о променама на капиталу и извештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз финансијске извештаје.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање и објективну презентацију ових финансијских извештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примену и одржавање интерних контрола које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке; одабир и примену одговарајућих рачуноводствених политика, као и коришћење најбољих могућих рачуноводствених процена.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о наведеним финансијским извештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да финансијски извештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама обелодањеним у финансијским извештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија такође укључује оцену примењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процена које је извршило руководство, као и оцену опште презентације финансијских извештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбеђују разумну основу за изражавање нашег мишљења.

(наставља се)

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Скупштини Привредног друштва "Панонске Термоелектране-Топлане" д.о.о., Нови Сад
(наставак)

Основе за мишљење

Одређене информације презентирани у извештају о токовима готовине нису усаглашене са вредностима које је Друштво исказало у билансу стања на дан 31. децембра 2008. године, и билансу успеха и извештају о променама на капиталу за годину која се завршава на тај дан и, сагласно томе, не изражавамо мишљење о овом извештају.

Мишљење

По нашем мишљењу, финансијски извештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, приказују финансијски положај Друштва на дан 31. децембра 2008. године, као и резултате његовог пословања и промене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Скретање пажње

Не изражавајући резерве у односу на дато мишљење, скрећемо пажњу на напомену 23. уз финансијске извештаје у којој је обелодањено да износ основног капитала у евиденцијама Друштва није усаглашен са износом уписаног капитала у регистру Агенције за привредне регистре Републике Србије.

Београд, 18. мај 2009. године

ПД ПАНОНСКЕ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ-ТОПЛАНЕ Д.О.О., НОВИ САД

БИЛАНС УСПЕХА

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године
(У хиљадама динара)

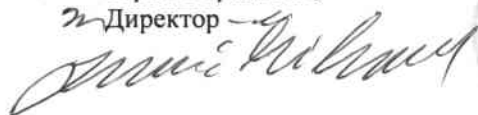
	<u>Напомена</u>	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје	6	6,226,411	6,131,208
Остали пословни приходи		12,103	13,381
		<u>6,238,514</u>	<u>6,144,589</u>
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Трошкови материјала	7	4,768,437	4,274,122
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	8	606,701	529,625
Трошкови амортизације и резервисања	9	298,703	205,416
Остали пословни расходи	10	391,384	366,754
		<u>6,065,225</u>	<u>5,375,917</u>
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		173,289	768,672
Финансијски приходи	11	61,504	1,362,629
Финансијски расходи	12	(203,446)	(99,432)
Остали приходи	13	251,004	320,326
Остали расходи	14	(133,816)	(8,205,912)
ДОБИТАК / (ГУБИТАК) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		148,535	(5,853,717)
Порез на добитак	15	(82)	(35,340)
Одложени порески приход периода		-	471,266
НЕТО ДОБИТАК/(ГУБИТАК)		<u>148,453</u>	<u>(5,417,791)</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

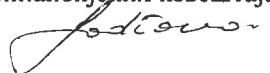
Ови финансијски извештаји су усвојени од стране Скупштине Привредног друштва "Панонске Термоелектране-Топлане" д.о.о., Нови Сад дана 27. фебруара 2009. године.

Потписано у име Привредног друштва "Панонске Термоелектране-Топлане" д.о.о., Нови Сад:

Зоран Обрадовић,
Директор

Видосава Сацаков,
Лице одговорно за састављање
финансијских извештаја

ПД ПАНОНСКЕ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ-ТОПЛАНЕ Д.О.О., НОВИ САД

БИЛАНС СТАЊА

На дан 31. децембра 2008. године

(У хиљадама динара)

	<u>Напомена</u>	<u>31. децембар 2008.</u>	<i>Кориговано</i> <u>31. децембар 2007.</u>
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	16	10,278	7,738
Некретнине, постројења и опрема	16	2,096,491	2,162,420
Учешћа у капиталу	17	80,415	82,372
Дугорочни финансијски пласмани	18	12,752	42,303
		<u>2,199,936</u>	<u>2,294,833</u>
Обртна имовина			
Залихе	19	889,569	611,365
Потраживања	20	2,736,994	2,950,757
Потраживања за више плаћен порез на добит		36,672	-
Краткорочни финансијски пласмани		-	304,062
Готовински еквиваленти и готовина	21	26,590	194,637
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	22	67,744	57,110
		<u>3,757,569</u>	<u>4,117,931</u>
Укупна актива		<u><u>5,957,505</u></u>	<u><u>6,412,764</u></u>
Ванбилансна актива	31	<u>618,864</u>	<u>624,243</u>
ПАСИВА			
Капитал и резерве			
Удели	23	17,270,872	17,270,872
Остали капитал		8,065	8,255
Ревалоризационе резерве		312,201	315,300
Нереализовани добици по основу хартија од вредности		-	1,704
Нераспоређена добит		148,448	-
Акумулирани губитак		<u>(13,460,675)</u>	<u>(13,460,674)</u>
		<u>4,278,911</u>	<u>4,135,457</u>
Дугорочна резервисања	24	88,119	-
Дугорочне обавезе			
Дугорочни кредити	25	345,213	294,867
Остале дугорочне обавезе	26	140,993	113,296
		<u>486,206</u>	<u>408,163</u>
Краткорочне обавезе			
Део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	27	36,254	435,044
Обавезе из пословања	28	879,968	1,209,492
Остале краткорочне обавезе	29	28,474	26,415
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода и пасивна временска разграничења	30	159,573	162,852
Обавезе по основу пореза на добитак	15	-	35,341
		<u>1,104,269</u>	<u>1,869,144</u>
Укупна пасива		<u><u>5,957,505</u></u>	<u><u>6,412,764</u></u>
Ванбилансна пасива	31	<u>618,864</u>	<u>624,243</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

ПД ПАНОНСКЕ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ-ТОПЛАНЕ Д.О.О., НОВИ САД

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године

(У хиљадама динара)

	<u>Удели</u>	<u>Остали капитал</u>	<u>Ревалоризационе резерве</u>	<u>Нереализовани добици по основу ХоВ</u>	<u>Акумулирани губитак</u>	<u>Нерасподељена добит</u>	<u>Укупно</u>
<i>Кориговано</i>							
Стање на дан 1. јануара 2007. год.	17,270,872	7,045	-	-	(7,926,681)	-	9,351,236
Ефекти процене основних средстава	-	-	349,708	-	-	-	349,708
Усклађивања вредности							
ХоВ расположивих за продају	-	-	1,683	-	-	-	1,683
Одложене пореске обавезе	-	-	(34,970)	-	-	-	(34,970)
Губитак текуће године	-	-	-	-	(5,417,792)	-	(5,417,792)
Остало	-	1,210	-	-	(5)	-	1,205
Корекција губитка текуће године (напомена 5.)	-	-	(1,121)	1,704	(116,196)	-	(115,613)
Стање на дан 31. децембра 2007. године, кориговано	<u>17,270,872</u>	<u>8,255</u>	<u>315,300</u>	<u>1,704</u>	<u>(13,460,674)</u>	<u>-</u>	<u>4,135,457</u>
Продаја хартија од вредности	-	-	-	(1,704)	-	-	(1,704)
Исправка евидентирања процене	-	-	(3,099)	-	-	-	(3,099)
Откуп станова - нето	-	(190)	-	-	-	-	(190)
Добит текуће године	-	-	-	-	-	148,453	148,453
Остало	-	-	-	-	(1)	(5)	(6)
Стање на дан 31. децембра 2008. године	<u>17,270,872</u>	<u>8,065</u>	<u>312,201</u>	<u>-</u>	<u>(13,460,675)</u>	<u>148,448</u>	<u>4,278,911</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године

(У хиљадама динара)

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Продаја и примљени аванси	7,328,598	5,747,376
Примљене камате из пословних активности	154,792	81,161
Остали приливи из редовног пословања	4,590	15,788
Исплате добављачима и дати аванси	(6,981,038)	(5,009,950)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(604,779)	(529,625)
Плаћене камате	(226,160)	(54,391)
Плаћања по основу осталих јавних прихода	(148,150)	(59,722)
Нето прилив готовине из пословних активности	<u>472,147</u>	<u>190,637</u>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Продаја акција и удела	1,649	-
Остали финансијски пласмани (нето приливи)	346,310	359,349
Примљене камате из активности инвестирања	-	49,850
Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	(43,868)	(19,626)
Нето прилив готовине из активности инвестирања	<u>304,091</u>	<u>389,573</u>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Одливи по основу повраћаја дугорочних позајмљених средстава	-	(448,846)
Нето одлив готовине из активности финансирања	<u>-</u>	<u>(448,846)</u>
НЕТО ПРИЛИВ /ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	(168,056)	131,364
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	194,637	63,454
Позитивне курсне разлике по основу прерачуна готовине	9	181
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	<u>26,590</u>	<u>194,637</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

Јавно предузеће за производњу термоелектричне и топлотне енергије у комбинованим процесима “Панонске електране” (у даљем тексту: “Друштво”) основано је Одлуком Управног одбора ЈП “Електропривреда Србије” (у даљем тексту: “ЕПС”) број 42/3-1 од децембра 1991. године, на коју је сагласност дала Влада Републике Србије на седници број 414-6944/5 од јануара 1992. године.

Друштво је регистровано Решењем Привредног суда у Новом Саду број Фи. 185/92. године у регистарском улошку 1-4792.

На дан 1. јануара 2006. године код Агенције за привредне регистре уписана је промена правне форме Друштва у друштво са ограниченом одговорношћу и промена назива у Привредно друштво “Панонске Термоелектране-Топлане” д.о.о., Нови Сад.

Основна делатност Друштва је производња термоелектричне и топлотне енергије, производња и снабдевање паром и топлом водом. Друштво обавља и делатности складиштења, превоза робе у друмском саобраћају и трговине на велико чврстим, течним и гасовитим горивима, као и хемијским и другим производима. Седиште Друштва је у Новом Саду, Булевар Ослобођења 100.

Друштво своју делатност обавља у дирекцији Друштва и три огранка са седиштима у Новом Саду, Зрењанину и Сремској Митровици.

Управу Друштва чине Скупштина друштва од 3 члана и Директор, које именује Управни одбор ЕПС-а. Скупштина друштва обезбеђује реализацију циљева оснивања Друштва и одговара за остваривање техничко-технолошког и економског система управљања електроенергетског система. Уз сагласност Управног одбора ЕПС-а одлучује:

- о оснивању Друштва,
- о доношењу годишњих планова Друштва и
- о доношењу општих аката Друштва

Директор представља и заступа Друштво, организује и руководи процесом рада и води пословање Друштва, доноси одлуке и одговара за законитост, предлаже Скупштини Друштва основне пословне политике, програме рада и планове развоја и извршава одлуке Скупштине Друштва.

Друштво поседује лиценце за обављање енергетске делатности:

- Лиценцу за обављање енергетске делатности производње електричне енергије (Решење Агенције за енергетику Републике Србије број 312-90/2006-Л-І од 14.07.2006).
- Лиценцу за обављање енергетске делатности производње топлотне енергије у електранама-топланама (комбинованим процесима производње) - (Решење Агенције за енергетику Републике Србије број 312-89/2006-Л-І од 14.07.2006.
- Лиценцу за обављање енергетске делатности складиштења нафте и деривата нафте (Решење Агенције за енергетику Републике Србије број 311.02-91/2006-Л-І од 06.07.2006.).

Порески идентификациони број (“ПИБ”) Друштва је 100187552, а матични број 08271259.

На дан 31. децембра 2008. године друштво је имало 615 запослених радника (31. децембра 2007 године - 605).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

На основу Закона о рачуноводству и ревизији (Службени гласник РС бр. 46 од 2. јуна 2006. године), правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја (“Оквир”), Међународни рачуноводствени стандарди (“МРС”), односно Међународни стандарди финансијског извештавања (“МСФИ”), као и тумачења која су саставни део стандарда.

Решењем Министра финансија Републике Србије (број 011-00-738-2003-01, од 30. децембра 2003. године) утврђени су и објављени Оквир и МРС који су били у примени на дан 31. децембра 2002. године и на коме се заснивају и претходни и Закон о рачуноводству и ревизији из 2006. године.

Промене у МРС, као и нови МСФИ и одговарајућа тумачења, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (“Одбор”) и Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања (“Комитет”), након претходно наведеног датума, су званично усвојени Решењем Министра финансија Републике Србије (“Министарство”), о објављивању Међународних стандарда финансијског извештавања (бр. 401-00-11/2008-16) и објављени у Гласнику РС бр. 16 од 12. фебруара 2008. године.

Међутим, до датума састављања приложених финансијских извештаја нису биле преведене све промене у стандардима и тумачењима (нарочито након претходно поменутог решења Министарства), такође није извршено усаглашавање, односно промена званичних образаца финансијских извештаја, Правилника о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица (“Правилник”) и осталих подзаконских аката. Тумачења која су у примени за рачуноводствене периоде који почињу 1. јануара 2008. године и касније а која нису била званично преведена и усвојена од стране Министарства, обелодањена су у напомени 2.3.

Имајући у виду потенцијално материјално значајне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије и МРС, који су били у примени на дан 31. децембра 2002. године (а који су били званично објављени и прописани за примену у Републици Србији пре 12. фебруара 2008. године) од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Предузећа, приложени финансијски извештаји се не могу третирати као финансијски извештаји састављени у сагласности са МСФИ и МРС.

Поред тога, приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (Службени гласник РС бр. 114/06 до 119/08), који преузима законом дефинисан потпун скуп финансијских извештаја који одступа од оног дефинисаног у МРС 1 “Приказивање финансијских извештаја”, а уз то у појединим деловима одступа и од начина приказивања одређених билансних позиција предвиђених наведеним стандардом.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја (наставак)

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Друштво је у састављању ових финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике образложене у напомени 3. Наведене рачуноводствене политике су конзистентно примењене за све презентоване извештајне периоде.

Финансијски извештаји Друштво су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2.2. Упоредни подаци

Друштво је као упоредне податке приказало кориговани извештај о променама у капиталу и кориговани биланс токова готовине за годину која се завршава 31. децембра 2007. године, односно кориговани биланс стања на дан 31. децембра 2007. године.

У циљу корекције грешака насталих у ранијим годинама у складу са МРС 8 “Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке”, извршене су одређене корекције и рекласификације података презентованих у финансијским извештајима састављеним на дан и за годину која се завршава на дан 31. децембра 2007. године (напомена 5). У складу са наведеним стандардом, материјално значајне грешке које се односе на накнадно утврђене приходе и расходе из претходног периода исказане су као корекција нераспоређеног добитка претходног периода. Руководство Друштва је извршило само прерачун позиција у билансу стања на дан 31. децембра 2007. године и није предавало кориговане финансијске извештаје Центру за бонитет Народне Банке Србије.

2.3. Стандарди и интерпретације који су издати али који нису још увек у примени

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди, измене стандарда и интерпретације су биле издате од стране Одбора и Комитета али нису постале ефективне за рачуноводствени период који почиње на дан 1. јануара 2008. године и нису биле усвојене, односно нису биле преведене и званично усвојене у Републици Србији.

- МРС 1 - Презентација финансијских извештаја (у примени од 1. јануара 2009. године);
- МРС 23 - Трошкови задуживања (у примени од 1. јануара 2009. године);
- МСФИ 8 - Пословни сегменти (у примени од 1. јануара 2009. године);
- МСФИ 3 - Пословне комбинације и МРС 27 - Консолидовани и појединачни финансијски извештаји (у примени од 1. јула 2009. године);
- Допуна МСФИ 2 - Плаћање на бази акција - Услови стицања права и поништења (у примени од 1. јануара 2009. године);
- Допуна МРС 32 - Финансијски инструменти: презентација и МРС 1 - Презентација финансијских извештаја (у примени од 1. јануара 2009. године);
- Допуна МРС 39 - Финансијски инструменти: признавање и мерење (у примени од 1. јула 2009. године);
- Допуна МСФИ 1 - Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања и МРС 27 - Консолидовани и појединачни финансијски извештаји (у примени од 1. јануара 2009. године);

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.3. Стандарди и интерпретације који су издати али који нису још увек у примени (наставак)

- Побољшани Међународни рачуноводствени стандарди 2008. (у примени од 1. јануара 2009. године);
- IFRIC 15 - Уговори о изградњи стамбених и пословних објеката (у примени од 1. јануара 2009. године);
- Побољшани МСФИ 1 - Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања (у примени од 1. јула 2009. године);
- IFRIC 17 - Расподела немонетарних средстава власницима (у примени од 1. јула 2009. године).

Поред тога на дан објављивања ових финансијских извештаја следећа тумачења нису званично била усвојена од стране Министарства:

- IFRIC 13- Програм лојалности клијентима (у примени од 1. јула 2008. године);
- IFRIC 14 - MPC 19 - Ограничења дефинисаних примања, минимални захтеви и њихова интеракција (у примени од 1. јануара 2008. године);
- IFRIC 16 - Заштита од ризика нето инвестиција у страну пословање (у примени од 1. октобра 2008. године).

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Основне рачуноводствене политике примењене код састављања ових финансијских извештаја наведене су у наставку.

3.1. Приходи и расходи

Приходи од продаје у оквиру ЕПС-а исказани су по фактурисаној вредности уз искључење пореза на додату вредност. Од 1. јануара 2005. године Друштво врши фактурисање своје производње ЈП Електропривреда Србије по трансферним ценама које је утврдио Управни одбор ЕПС-а.

Остали приходи од продаје признају се када се ризик и корист повезани са правом власништва преносе на купца, а то подразумева датум испоруке производа купцу.

Приходима исказаним у билансу успеха у текућем периоду сучељавају се њима припадајући трошкови.

Приходи и расходи по основу камата се књиже у корист или на терет периода на који се односе.

3.2. Донације

Вредност средстава добијених кроз донације се иницијално евидентира као разграничени приход у оквиру обавеза у билансу стања, који се умањује у корист биланса успеха, у периоду када се на терет биланса успеха евидентирају трошкови везани за коришћење средстава примљених из донација.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставка)

3.3. Ефекти промена курсева валута

Пословне промене настале у иностраној валути су прерачунате у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза, који је важио на дан пословне промене.

Средства и обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса стања, прерачунати су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза који је важио на тај дан.

Позитивне или негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у иностраној валути и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у иностраној валути књижене су у корист или на терет биланса успеха, као добици или губици по основу курсних разлика.

3.4. Порези и доприноси

а) Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит важећим у Републици Србији.

Порез на добитак у висини од 10% се плаћа на пореску основицу утврђену пореским билансом, уз умањење по основу остварених пореских кредита. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добитак приказан у билансу успеха и корекције дефинисане пореским прописима Републике Србије.

Порески прописи Републике Србије не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се пренети на рачун добитака из будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година.

б) Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на датум биланса стања се користе за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и пореске губитке и кредите, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак на терет кога се одложена пореска средства могу искористити.

Приложени финансијски извештаји не укључују обрачун одложеног пореза на добитак у складу са захтевима МРС 12: „Порези из добитка“.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.4. Порези и доприноси (наставак)

в) Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају износе плаћене за порезе на имовину и друге порезе и доприносе који се плаћају у складу са републичким и општинским прописима.

3.5. Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања

Некретнине, постројења и опрема почетно се мере по набавној вредности. Компоненте набавне вредности су: фактурна вредност добављача умањена за све рабате садржане у рачуну, увозне дажбине и друге јавне приходе, који се не рефундирају, као и сви други директно приписивани трошкови неопходни за довођење тог средства у стање функционалне приправности.

Средство изграђено у сопственој режији признаје се по цени коштања, под условом да она не прелази тржишну вредност. У цену коштања средства не улази камата, административни и други општи трошкови, који се не могу директно приписати средству.

Некретнине, постројења и опрема, са изузетком земљишта, су на дан 1. јануара 2004. године исказана по ревалоризованој набавној вредности, умањеној за исправку вредности. Ревалоризација вредности основних средстава извршена је на дан 1. јануара 2004. године од стране овлашћеног процењивача, на основу њиховог усклађивања са правичном вредношћу. Ревалоризована вредност некретнина на дан 1. јануара 2004. године је у складу са МСФИ 1 "Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања" призната као њихова вероватна вредност на тај дан, а за потребе састављања почетног биланса стања у складу са МСФИ. Ефекат извршене ревалоризације некретнина исказан је у оквиру акумулираног резултата из ранијих година.

Земљиште није било предмет процене од стране независног проценитеља на дан 1. јануара 2004. године, већ су преузете књиговодствене вредности исказане у финансијским извештајима на дан 31. децембра 2003. године.

Поновна процена некретнина, постројења и енергетске опреме је вршена на дан 1. јануара 2007. године од стране независног проценитеља. Некретнине и опрема набављена након 1. јануара 2007. године и опрема која није процењена, исказане су по набавној вредности и умањене за исправку вредности.

Трошкови одржавања, поправке и замене мањих делова опреме се урачунавају у трошкове одржавања у моменту настанка.

Накнадна улагања при реконструкцији, адаптацији или другој доградњи приписују се вредности средстава уколико се тим улагањем повећава капацитет средства, продужава корисни век употребе, побољшава квалитет производа или мења намена средства.

Добитак или губитак настао приликом отуђивања некретнина, постројења и опреме књижи се на терет осталих прихода/расхода.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања (наставак)

Нематеријална улагања се вреднују по набавној вредности или цени коштања, која укључује увозне дажбине, порезе, који се не рефундирају, и друге расходе, који се могу приписати средству, и умањења за све трговачке попусте и рабате. Расходи камата током периода финансирања нематеријалних улагања не капитализују се.

3.6. Амортизација

Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања се амортизују у току њиховог корисног века употребе, применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих стопа у процењеном корисном веку употребе за сваку ставку некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања.

Амортизација се обрачунава на набавну или ревалоризовану вредност некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања. Обрачун амортизације почиње од наредног месеца од када се ова средства ставе у употребу.

Амортизационе стопе за основне категорије некретнина, постројења и опреме наведене су у следећој табели:

	<u>стопа</u>
Некретнине	1.5% - 5.0%
Опрема	3.0% - 50.0%
Нематеријална улагања	20.0%

3.7. Обезвређивање вредности некретнина, постројења и опреме

На дан састављања финансијских извештаја врши се процењивање постојања било каквих индиција да је вредност средства умањена на основу екстерних и интерних извора информација.

Уколико постоје индиције да је неко средство обезвређено за то појединачно средство, врши се процена износа који може да се поврати. У немогућности процене износа који може да се поврати по средству врши се процена повративог износа за јединицу која ствара новац, односно на нивоу Друштва.

На дан 31. децембра 2008. и 2007. године, према процени руководства, није било индиција које указују да је вредност сталних средстава обезвређена.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.8. Залихе

Залихе обухватају сировине и материјал (основни и помоћни), резервне делове, алат и инвентар.

Залихе се мере по набавној вредности или цени коштања, односно нето продајној вредности ако је она нижа. Набавна вредност обухвата куповну цену, увозне дажбине и друге порезе који се не рефундирају, транспортне, манипулативне и друге трошкове који се могу директно приписати стицању залиха, умањена за трговачке попусте, рабате и друге сличне ставке. Цену коштања залиха чине трошкови материјала, израде, трошкови зарада и општи трошкови производње укључујући и опште трошкове набавке и техничког управљања у износима неопходним за довођење залиха у стање и на место у коме се налазе на дан биланса стања. Нето продајна вредност је вредност по којој залихе могу бити реализоване у нормалним условима пословања, по одбитку трошкова продаје.

Обрачун излаза (утрошка) залиха признаје се по методи просечне пондерисане цене. Пондерисани просек израчунава се приликом пријема сваке наредне пошиљке.

Алат и ситан инвентар отписују се једнократно приликом стављања у употребу.

Исправка вредности залиха се врши на терет осталих расхода у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност, односно по основу документованих смањења употребне вредности залиха.

3.9. Финансијски инструменти

Свако уговорно право из којег настаје финансијско средство и финансијска обавеза или инструмент капитала признаје се као финансијски инструмент на датум поравнања.

Приликом почетног признавања финансијска средства и финансијске обавезе мере се по набавној вредности која представља поштenu вредност надокнаде која је дата односно примљена. Финансијска средства престају да се признају када Друштво изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

Учешћа у капиталу

Учешћа у капиталу се иницијално признају по набавној вредности, а после почетног признавања мере се по:

- поштеној вредности, уколико се држе ради трговања или су расположиви за продају, а који имају котирану тржишну вредност на активном тржишту,
- амортизованој вредности, уколико имају фиксни рок доспећа,
- набавној вредности, расположиви за продају уколико немају фиксни рок доспећа, а немају котирану тржишну вредност на активном тржишту.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.9. Финансијски инструменти (наставак)

Остали дугорочни пласмани

Остали дугорочни пласмани се иницијално признају по набавној вредности, а после почетног признавања мере се по:

- поштеној вредности, уколико се држе ради трговања,
- амортизованој вредности, уколико имају фиксни рок доспећа,
- набавној вредности, уколико немају фиксни рок доспећа.

Свака разлика између исказаног износа и накнадног мерења признаје се као добитак или губитак у периоду у ком настаје.

Краткорочна потраживања

Краткорочна потраживања обухватају потраживања по основу продаје, и друга потраживања.

Потраживања по основу продаје мере се по вредностима из оригиналне фактуре. Фактурисане камате у вези продаје добара и услуга признају се као друга потраживања и исказују се у оквиру прихода у периоду у коме су настале.

Остала потраживања и пласмани који су потекли од предузећа мере се по амортизованој вредности.

Обезвређивање финансијских средстава

На дан сваког биланса врши се процена објективних доказа о вредности средстава анализом очекиваних нето прилива готовине и то:

- појединачно за средства која су значајна или
- на бази портфеља за групу сличних финансијских средстава која нису појединачно идентификована као обезвређена.

Приликом процене вероватноће наплате потраживања Друштво је уважило све догађаје настале након датума биланса стања.

Процена извесности наплате потраживања врши се по групама дужника. Потраживања од правних лица по којима је протекао рок за наплату најмање од 60 дана врши се исправка вредности потраживања у целости. Изузетно, може се вршити процена извесности наплате за ову групу дужника и појединачно. Исправка потраживања не врши се по основу потраживања у оквиру ЕПС-а, као ни од лица којима се истовремено и дугује.

За сва потраживања по којима је покренут судски поступак, врши се исправка потраживања у целости. Директан отпис врши се само по окончању судског спора или по Одлуци органа управљања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.9. Финансијски инструменти (наставак)

Готовина и еквиваленти готовине

Готовина и еквиваленти готовине обухватају готовину на рачунима код банака и у благајни.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе се иницијално признају у износу примљених средстава. Након почетног признавања финансијске обавезе се мере у износу по коме је обавеза почетно призната умањена за отплате главнице, увећана за износе капитализованих камата и умањена за било који отпис одобрен од стране повериоца. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза и пасивних временских разграничења.

3.10. Накнаде запосленима

а) Порези и доприноси за обезбеђење социјалне сигурности запослених

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Друштво је у обавези да уплаћује доприносе државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износима који се обрачунавају применом законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених и на терет послодавца књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

Друштво у складу са прописима који се примењују у Републици Србији има обавезу исплате запосленима отпремнина приликом одласка у пензију у висини три просечне бруто зараде остварене у Републици Србији у месецу који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, с тим да тако исплаћена отпремнина не може бити нижа од једне и по просечне зараде по запосленом у Друштву у месецу који претходи месецу исплате отпремнине, односно једне и по просечне зараде у привреди Републике Србије у месецу који претходи месецу исплате отпремнине, ако је то за запосленог повољније.

Друштво је извршило актуарски обрачун садашње вредности будућих обавеза за отпремнине и јубиларне награде у складу са МРС 19: Накнаде запосленима, и формирало одговарајућа резервисања по том основу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Друштва коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза, као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја.

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања, неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције износа позиција биланса стања у следећој финансијској години.

4.1. Амортизација и амортизационе стопе

Обрачун амортизације и примењене стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку трајања опреме и нематеријална улагања. Једном годишње Друштво процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

4.2. Резервисања за судске спорове

Резервисања су значајној мери подложна проценама. Друштво процењује вероватноћу да се нежељени случајеви могу догодити као резултат прошлих догађаја и врши процену износа који је потребан да се измири потенцијална обавеза. С обзиром да је, према најбољим сазнањима, Друштво је тужено у неколико радно-правних спорова чију вредност није могуће проценити, као и да руководство Друштва верује у позитиван исход судских спорова које води као тужбена страна, резервисања за у ову сврху на дан 31. децембра 2008. године нису формирана. Међутим, иако Друштво поштује начело опрезности приликом процене, с обзиром да постоји велика доза неизвесности, у одређеним случајевима стварни резултати могу одступати од ових процена.

4.3. Одложена пореска средства

У складу са проценама руководства, а услед неизвесности да ће будући опорезиви добици, на терет којих се одложена пореска средства могу искористити, бити расположиви у наредним обрачунским периодима, Друштво није исказало одложена пореска средства по основу улагања у основна средства у укупном износу од и по основу пореских губитака у укупном кумулираном износу од 15,563 хиљаде динара.

4.4. Исправка вредности потраживања

Друштво перманентно прати финансијско стање и пословање својих значајних комитената, односно изложеност ризику депоновања и улагања средстава. Друштво је у складу са рачуноводственом политиком извршило индиректан отпис потраживања старијих од 60 дана од дана њихове доспелости на наплату. Процене су руководства да је формиран износ исправке вредности потраживања реалан, те да су потраживања исказана у пословним књигама наплатива, односно да не постоји висок степен неизвесности њихове наплате.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

4.5. Фер вредност финансијских инструмената

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене. Друштво примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки.

Пословна политика Друштва је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Руководство Друштва врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности.

Процене су руководства, у датим околностима, да је књиговодствена вредност финансијских инструмената једнака њиховој фер вредности, те да је као таква најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

5. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА

а) Ефекти корекција и рекласификација на позиције капитала и резерви исказане на дан 31. децембра 2007. године:

У току године по основу ефеката грешака из ранијих година и рекласификација у складу са Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (Службени гласник РС бр. 114/06 до 119/08), а у складу са захтевима МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке“, Друштво је спровело корекције почетног стања из ранијих година приказаних у табели која следи:

	Ревалоризационе резерве	Нереализовани добици по основу ХоВ	Акумулирани губитак
Стање 31. децембра 2007. године пре корекција	316,421	-	(13,344,478)
Преноси услед промене контног оквира	(1,704)	1,704	-
Укидање одложених пореских обавеза	662		(662)
Исправка грешака при евидентирању процене	(79)		(5,470)
Више фактурисано током 2007. године	-	-	(81,105)
По коначним решењима за накнаде за 2007. годину	-	-	(7,633)
Укалкулисане камате ранијих година	-	-	(17,517)
Остали трошкови ранијих година	-	-	(3,809)
Кориговано стање 31. децембра 2007. године	<u>315,300</u>	<u>1,704</u>	<u>(13,460,674)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

5. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА (наставак)

а) Ефекти корекција и рекласификација на позицијама капитала и резерви исказаних на дан 31. децембра 2007. године (наставак):

Друштво је на име исправке грешака насталих приликом процене вредности постројења и опреме у 2007. године, а у смислу књижења ефеката процене и за део опреме која није била предмет процене, извршило корекцију акумулираног губитка и некретнина, постројења и опреме за износ од 5,470 хиљада динара.

Друштво је на основу усаглашавања међусобних потраживања и обавеза са „Новосадском топланом“ за испоручену топлотну енергију током 2007. године, те на основу издатог књижног одобрења, извршило корекцију акумулираног губитка и стања потраживања од наведеног правног лица за износ од 81,105 хиљада динара.

Друштво је на основу приспелих коначних решења за накнаде за коришћење вода и за заштиту животне средине, извршило корекцију акумулираног губитка и стања обавеза за наведене накнаде за износ од 7,633 хиљаде динара.

Друштво је на име камата по кредитима ранијих година, за период од 31. маја 2001. године до 1. јануара 2008. године, у износу од 17,517 хиљада динара, а по основу закљученог Уговора о регулисању дужничко-поверилачких односа између ЈП ЕПС и банака у стечају, извршило корекцију акумулираног губитка и стања обавеза према ЕПС-у за напред наведени износ.

б) Ефекти корекција на билансу стања на дан 31. децембра 2007. године

Кориговани биланс стања на дан 31. децембра 2007. године, након спроведених корекција приказаних у претходном прегледу, приказан је у наредној табели:

	Претходно исказано 31. децембар 2007.	Корекције	Кориговано 31. децембар 2007.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	7,738	-	7,738
Некретнине, постројења и опрема	2,168,049	(5,629)	2,162,420
Учешћа у капиталу	82,372	-	82,372
Дугорочни финансијски пласмани	42,303	-	42,303
	<u>2,300,462</u>	<u>(5,629)</u>	<u>2,294,833</u>
Обртна имовина			
Залихе	611,365	-	611,365
Потраживања	3,029,396	(78,639)	2,950,757
Потраживања за више плаћен порез на добит	-	-	-
Краткорочни финансијски пласмани	304,062	-	304,062
Готовински еквиваленти и готовина	194,637	-	194,637
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	57,110	-	57,110
	<u>4,196,570</u>	<u>(78,639)</u>	<u>4,117,931</u>
Укупна актива	<u>6,497,032</u>	<u>(84,268)</u>	<u>6,412,764</u>
Ванбилансна актива	<u>624,243</u>	-	<u>624,243</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

5. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА (наставак)

б) Ефекти корекција на билансу стања на дан 31. децембра 2007. године (наставак)

	Претходно исказано 31. децембар 2007.	Корекције	Кориговано 31. децембар 2007.
ПАСИВА			
Капитал и резерве			
Удели	17,270,872	-	17,270,872
Остали капитал	8,255	-	8,255
Ревалоризационе резерве	316,421	(1,121)	315,300
Нереализовани добици по основу хартија од вредности	-	1,704	1,704
Губитак	(13,344,478)	(116,196)	(13,460,674)
	<u>4,251,070</u>	<u>(115,613)</u>	<u>4,135,457</u>
Дугорочна резервисања	-	-	-
Дугорочне обавезе			
Дугорочни кредити	294,867	-	294,867
Остале дугорочне обавезе	113,296	-	113,296
	<u>408,163</u>	<u>-</u>	<u>408,163</u>
Краткорочне обавезе			
Део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	435,044	-	435,044
Обавезе из пословања	1,187,482	22,010	1,209,492
Остале краткорочне обавезе	26,415	-	26,415
Обавезе по основу пореза на додатну вредност и осталих јавних прихода и пасивна временска разграничења	153,517	9,335	162,852
Обавезе по основу пореза на добитак	35,341	-	35,341
	<u>1,837,799</u>	<u>31,345</u>	<u>1,869,144</u>
Укупна пасива	<u>6,497,032</u>	<u>(84,268)</u>	<u>6,412,764</u>
Ванбилансна пасива	<u>624,243</u>	<u>-</u>	<u>624,243</u>

в) Ефекти корекција на билансу успеха за годину која се завршава на дан 31. децембра 2007. године

Друштво корекције почетног стања на билансу успеха није извршило у складу са захтевима МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке“ с обзиром да руководство сматра да исти нису материјално значајни на пословни резултат исказан у билансу успеха за годину која се завршава на дан 31. децембар 2007. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

6. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи од продаје електричне енергије у оквиру ЕПС-а	4,840,126	4,756,732
Остали приходи од продаје:		
- топлотна енергија	1,014,808	983,975
- технолошка пара	366,926	386,797
- услуге	23	625
- остало	4,528	3,079
	<u>6,226,411</u>	<u>6,131,208</u>

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Природни гас	3,715,921	2,700,306
Деривати нафте	900,453	1,461,057
Набављена електрична енергија у оквиру ЕПС-а	70,108	54,685
Материјал за одржавање и резервни делови	49,231	33,995
Ситан инвентар и ауто гуме	8,511	4,237
ХТЗ опрема	5,420	1,197
Канцеларијски и остали режијски материјал	3,537	3,993
Остало	15,256	14,652
	<u>4,768,437</u>	<u>4,274,122</u>

8. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Бруто зараде	478,562	417,814
Доприноси на зараде на терет послодавца	94,595	81,837
Превоз запослених	15,403	14,681
Накнаде трећим лицима по уговорима и одлукама УО	6,562	5,126
Јубиларне награде	6,053	5,530
Помоћ запосленима	784	717
Отпремнине	136	617
Остали лични расходи	4,606	3,303
	<u>606,701</u>	<u>529,625</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

9. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови амортизације	210,584	205,416
Трошкови резервисања за накнаде запосленима	88,119	-
	<u>298,703</u>	<u>205,416</u>

10. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Премије осигурања	117,598	108,236
Накнаде за коришћење вода	21,465	6,590
Накнаде за коришћење грађевинског земљишта	40,707	38,559
Накнаде за загађење животне средине	10,291	2,057
Порез на имовину	2,646	5,911
Остали индиректни порези и накнаде	1,017	3,367
Услуга одржавања	107,144	125,283
ПТТ услуге	10,043	9,878
Транспортне услуге	163	94
Закупнине	7,080	10,762
Комуналне услуге	9,059	7,223
Услуге студентских и омладинских организација	345	308
Стручно образовање	2,576	5,774
Платни промет и банкарске услуге	1,989	1,871
Остале услуге у оквиру ЕПС-а	1,436	2,257
Остале услуге	29,341	15,502
Судски трошкови	1,462	2,524
Реклама, спонзорства и донаторства	3,761	3,640
Репрезентација	5,001	4,600
Остали трошкови	18,260	12,318
	<u>391,384</u>	<u>366,754</u>

11. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Финансијски приходи у оквиру ЕПС-а	14,603	50,913
Приходи од камата	39,904	1,276,432
Позитивне курсне разлике	6,949	35,112
Остали финансијски приходи	48	172
	<u>61,504</u>	<u>1,362,629</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

12. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Финансијски расходи у оквиру ЕПС-а	24,835	814
Расходи камата	128,176	98,177
Негативне курсне разлике	50,432	335
Остали финансијски расходи	3	106
	<u>203,446</u>	<u>99,432</u>

13. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Наплаћена исправљена потраживања	227,905	303,292
Накнадно одобрени рабати и попусти	18,448	-
Добици од продаје учешћа у капиталу	1,649	-
Добици од продаје материјала	1,444	2,136
Смањење обавеза	-	603
Приходи из ранијих година	-	-
Приходи од усклађивања вредности учешћа у капиталу осталих правних лица	-	3,536
Остали приходи	1,558	10,759
	<u>251,004</u>	<u>320,326</u>

14. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Обезвређење потраживања	120,674	1,447,566
Обезвређење учешћа у капиталу	6,287	-
Губици по основу обезвређења ХоВ расположивих за продају	-	3,413
Директан отпис потраживања	282	413
Губици од расходања опреме	250	-
Мањкови	64	-
Обезвређење залиха	19	-
Трошкови спонзорства	2,008	2,500
Обезвређење некретнина, постројења и опреме	-	6,744,463
Остали расходи	4,232	7,557
	<u>133,816</u>	<u>8,205,912</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

15. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добитак

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Текући порез – порески расход периода	(82)	(35,340)
Одложени порески приходи	-	471,266
	<u>(82)</u>	<u>435,926</u>

б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања пре опорезивања и прописане пореске стопе

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Добитак / (Губитак) пре опорезивања	148,535	(5,853,717)
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	(14,853)	585,372
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	7,534	638,049
Непризнати капитални добици	(1,649)	(341)
Порески кредити по основу улагања у основна средства	8,968	(4,756)
Непризнати преносиви порески губици	-	(12,579)
Остало	(82)	(769,819)
	<u>(82)</u>	<u>435,926</u>

в) Одложена пореска средства и обавезе

На дан 31. децембра 2008. године, Друштво је извршило обрачун, али није исказало одложене пореска средства по основу привремених разлика између пореске основице некретнина, постројења и опреме и њихове књиговодствене вредности у износу од 657,085 хиљада динара, због неизвесности њиховог искоришћења у будућим периодима. Такође, на дан 31. децембра 2008. године Друштво није исказало одложена пореска средства по основу улагања у основна средства у укупном износу од 8,968 хиљада динара и по основу оствареног пореског губитка у износу од 6,595 хиљада динара. Напред наведени порески кредити настали су и истичу у следећим периодима:

			У хиљадама динара	
<u>Година настанка</u>	<u>Година истека</u>	<u>Порески кредит</u>	<u>Искоришћен порески кредит</u>	<u>Неискоришћен порески кредит</u>
2008.	2018.	15,563	-	15,563
Укупно				<u>15,563</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

16. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења, опрема и остала средства	Средства у припреми и аванси	Укупно	Нематери- јална улагања
Набавна вредност						
Стање 1. јануара 2008. године	88,998	7,617,123	28,685,797	6,554	36,398,472	15,372
Корекција почетног стања	-	-	(1,383)	-	(1,383)	-
Кориговано стање 1. јануара 2008.	88,998	7,617,123	28,684,414	6,554	36,397,089	15,372
Повећања током године	-	-	-	46,643	46,643	6,291
Дати аванси за основна средства	-	-	-	98,018	98,018	-
Преноси у употребу	-	2,406	44,237	(46,643)	-	-
Преноси између група	-	(330,620)	335,452	-	4,832	-
Расходовање и мањкови	-	-	(29,219)	-	(29,219)	(521)
Усаглашавање са аналит. евиденцијом	-	-	1,383	-	1,383	-
Остало	-	(418)	-	-	(418)	-
Стање 31. децембра 2008. године	88,998	7,288,491	29,036,267	104,572	36,518,328	21,142
Исправка вредности						
Стање 1. јануара 2008. године	-	6,830,436	27,399,987	-	34,230,423	7,634
Корекција почетног стања	-	9,212	(4,966)	-	4,246	-
Кориговано стање 1. јануара 2008.	-	6,839,648	27,395,021	-	34,234,669	7,634
Пренос између група	-	(306,415)	319,917	-	13,502	-
Амортизација текуће године	-	16,283	190,628	-	206,911	3,673
Расходовања и мањкови	-	-	(28,985)	-	(28,985)	(443)
Усаглашавање са аналит. евиденцијом	-	(9,212)	4,966	-	(4,246)	-
Остало	-	(14)	-	-	(14)	-
Стање 31. децембра 2008. године	-	6,540,290	27,881,547	-	34,421,837	10,864
Садашња вредност						
31. децембар 2008. године	88,998	748,201	1,154,720	104,572	2,096,491	10,278
1. јануар 2008. године	88,998	777,475	1,289,393	6,554	2,162,420	7,738

Друштво је у 2007. години извршило процену вредности некретнина и опреме намењене енергетским делатностима на дан 1. јануара 2007. године. Процену је извршио независни проценитељ.

У 2008. години, Друштво је, као корекцију почетног стања, извршило усаглашавање аналитичке евиденције основних средстава са стањем исказаним у финансијском књиговодству, те исправке грешака насталих приликом евидентирања процене вредности некретнина и опреме. Погрешно евидентирани ефекти процене, укинута су директно кроз капитал (акумулирани губитак).

Од укупног износа датих аванса за основна средства од 98,018 хиљада динара, највећи део се односи на аванс за испоруку резервних делова и ремонт турбине страном правном лицу Škoda a.s., Плзен, Чешка Република у износу од 93,155 хиљада динара. Друштво је на дан 31. децембра 2008. године извршило курсирање потраживања за наведени девизни аванс и по том основу признало финансијске приходе у износу од 7,916 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

17. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ

	% учешћа у капиталу	У хиљадама динара	
		31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
ИПОК д.о.о., Зрењанин	13.62	80,415	80,415
БЕК Индустрија меса д.о.о., Зрењанин	1.03	6,276	-
ДДОР Нови Сад а.д.о., Нови Сад	-	-	1,946
Остало	-	11	11
		86,702	82,372
Минус: Исправка вредности учешћа у капиталу		(6,287)	-
		80,415	82,372

Решењем Трговинског суда у Зрењанину од 28. јануара 2008. године, потраживања Друштва од правног лица БЕК Индустрија меса д.о.о. у стечају, Зрењанин, претходно пријављена у стечајном поступку код истог суда, конвертована су у капитал у редукованом износу од 6,276 хиљада динара. Друштво је извршило исправку вредности у целокупном износу.

18. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Дугорочна потраживања у оквиру ЕПС-а	-	331,704
Минус: Доспеће до једне године	-	(304,062)
	-	27,642
Остали дугорочни финансијски пласмани	12,752	14,661
	12,752	42,303

19. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Материјал	724,989	453,057
Резервни делови	149,233	139,746
Алат и ситан инвентар	4,796	2,615
Дати аванси	10,602	15,998
	889,620	611,416
Минус: Исправка вредности залиха	(51)	(51)
	889,569	611,365

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

20. ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Купци:		
- у оквиру ЕПС-а	2,343,709	2,485,778
- у земљи	3,119,652	3,319,157
- у иностранству	22,048	19,718
Потраживања од запослених	418	10,705
Потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса	3,585	3,473
Потраживања по основу осигурања штете	3,825	-
Остала потраживања	2,121	2,788
	<u>5,495,358</u>	<u>5,841,619</u>
Минус: Исправка вредности		
- купци у земљи	(2,757,764)	(2,890,862)
- осталих потраживања	(600)	-
	<u>(2,758,364)</u>	<u>(2,890,862)</u>
	<u>2,736,994</u>	<u>2,950,757</u>

Промене на исправци вредности потраживања од купаца у току 2008. и 2007. године приказане су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра 2008.	31. децембра 2007.
Стање на почетку године	2,890,862	1,772,093
Исправке у току године	120,674	1,447,566
Наплаћена отписана потраживања	(227,905)	(303,292)
Отпис исправљених потраживања купаца у стечају	<u>(25,867)</u>	<u>(25,505)</u>
Стање на крају године	<u>2,757,764</u>	<u>2,890,862</u>

21. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Текући рачуни:		
- у динарима	26,429	194,351
- у иностранској валути	108	193
Благајне и остала новчана средства	53	93
	<u>26,590</u>	<u>194,637</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

22. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
ПДВ садржан у примљеним фактурама	34,440	20,234
ПДВ садржан у датим авансима	-	163
Обрачуната потраживања за више плаћен ПДВ	5,268	10,417
Унапред плаћени трошкови	28,036	26,296
	<u>67,744</u>	<u>57,110</u>

23. КАПИТАЛ

Друштво је на дан 31. децембра 2005. године имало исказани државни капитал, који је обухватао почетни капитал увећан за кумулиране ревалоризационе резерве, које су настале као резултат примене индекса раста цена на мало до 31. децембра 2000. године и кориговане приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије на дан 1. јануара 2004. године. На основу Закона о енергетици и Одлуке Владе Републике Србије о оснивању јавног предузећа за производњу, дистрибуцију и трговину електричном енергијом, Управни одбор ЈП ЕПС, Београд, је 23. новембра 2005. године, Одлуком о измени Одлуке о оснивању јавних предузећа за производњу термоелектричне енергије и топлотне енергије у комбинованим процесима у делу у којем је основано јавно предузеће Панонске електране, Нови Сад (Одлука Управног одбора ЈП ЕПС бр. 5914/6 од 23. новембра 2005. године и Решење о давању сагласности на Одлуку о измени Одлуке о оснивању јавних предузећа за производњу термоелектричне енергије и топлотне енергије у комбинованим процесима у делу у којем је основано јавно предузеће Панонске електране, Нови Сад, донето од стране Владе Републике Србије број под бројем 023-7587/2005 1. новембра 2005. године), Друштво је променило правну форму и од 1. јануара 2006. године послује као друштво са ограниченом одговорношћу.

На дан 1. јануара 2006. године код Агенције за привредне регистре уписана је промена правне форме Друштва у друштво са ограниченом одговорношћу и промена назива Друштва у Привредно друштво “Панонске Термоелектране-Топлане” д.о.о., Нови Сад. Такође, регистрован је уписани и уплаћени новчани капитал у износу од ЕУР 500 и неновчани капитал у износу од ЕУР 120,817,686 у власништву ЈП ЕПС, Београд.

Остали капитал приказан у билансу стања друштва на дан 31. децембра 2008. године односи се на сопствене ванпословне изворе, који су пренети приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије.

Основни капитал Друштва исказан у пословним књигама у износу од 17,270,872 хиљаде динара није усаглашен са износом који је уписан у Регистар привредних субјеката Агенције за привредне регистре Републике Србије (120,818,186 ЕУР односно 10,233,300 хиљада динара на дан 30. септембра 2005. године).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

24. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Дугорочна резервисања у износу од 88,119 хиљада динара односе се на утврђену садашњу вредност обавеза Друштва за отпремнине радницима за одлазак у пензију и за јубиларне награде, у складу са захтевима МРС 19: „Накнаде запосленима“.

Претпоставке коришћене за актуарски обрачун су следеће:

	31. децембар 2008.
Дисконтна стопа	6.0 %
Пројектовани раст зарада	1.0 %
Годишња стопа флукуације запослених	1.5 %

Друштво је износ потребног резервисања у целокупном износу признало као расход периода (напомена 9.).

25. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Дугорочни кредит у иностраној валути - Лондонски клуб поверилаца	345,213	294,867
	<u>345,213</u>	<u>294,867</u>

Отплата рефинансираних кредита примљених из средстава Лондонског клуба поверилаца преко Војвођанске банке а.д., Нови Сад и припадајућих камата је била замрзнута након увођења санкција Уједињених нација у мају 1992. године. Преговори између Владе Републике Србије и Лондонског клуба поверилаца резултирали су у значајном смањењу обавеза (главница, камата и затезна камата обрачуната до 30. септембра 2004. године) у износу од 62% нове главнице. У складу са Законом о регулисању односа између СР Југославије и правних лица и банака са територије СР Југославије, који су првобитни дужници или гаранتي према повериоцима Париског и Лондонског клуба (“Службени Гласник СРЈ” број 36/2002), Друштво је било дужно да кредите одобрене од стране Лондонског клуба кредитора, отплати домаћим банкама под условима који неће бити мање повољни од оних дефинисаних споразумом са страним кредиторима. Друштво је извршило отпис 62% нове главнице дуга према Лондонском клубу поверилаца на дан 30. септембра 2004. године и усагласило износ нове главнице на основу дописа и ануитетних планова достављених од стране Народне банке Србије. Ефекти наведеног отписа евидентирани су у корист биланса успеха у 2005. години у износу од 579,330 хиљада динара. Према важећим законским прописима банке су биле дужне да, у складу са чланом 5. Закона, потпишу нове уговоре са дужницима, у којима ће се специфицирати износи обавеза и услови отплате дуга.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

25. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

Уговор између Војвођанске банке а.д., Нови Сад и Друштва потписан је дана 22. августа 2006. године, чиме су регулисани обавезе и отплата дуга. Према наведеном Уговору отписано је УСД 9,614,913, чиме је основни дуг сведен на износ од УСД 5,289,204. Отплата наведеног дуга почиње од 30. априла 2010. године. Камата обрачуната закључно са 31. децембром 2006. године, приписана је главници дуга и на тај начин увећана главница представља укупан износ дуга, са стањем на дан 31. децембра 2006. године. Камата се обрачунава по стопи од 3.75% годишње, закључно са 1. новембром 2009. године, а након тога па до коначне отплате дуга камата се обрачунава по стопи од 6.75% годишње. Камата се обрачунава шестомесечно на остатак главнице, а прве обавезе по основу камата доспеле су 1. маја 2007. године.

Доспеће дугорочних кредита приказано је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
- од 1 до 2 године	23,014	-
- од 2 до 3 године	23,014	19,658
- од 3 до 4 године	23,014	19,658
- од 4 до 5 година	23,014	19,658
- преко 5 година	253,157	235,893
	345,213	294,867

26. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Репрограмиране обавезе у оквиру ЕПС-а:		
- по Споразуму из 2005.	88,974	78,026
- Београдска банка а.д. у стечају	76,063	15,589
- Југобанка а.д. у стечају	723	1,928
	165,760	95,543
Репорограмиране обавезе према добављачима – ЈП Србијагас, Нови Сад	36,254	471,298
	202,014	566,841
Минус: Део осталих дугорочних обавеза који доспева до једне године:		
- репрограмиране обавезе у оквиру ЕПС-а	(24,767)	(18,501)
- репрограмиране обавезе према добављачима – ЈП Србијагас, Нови Сад	(36,254)	(435,044)
	140,993	113,296

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

26. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

Репрограмиране обавезе у оквиру ЕПС-а, укључујући и доспећа до једне године, у укупном износу од 165,760 хиљада динара (31. децембар 2007. године: 95,543 хиљаде динара) односе се на:

- дугорочне обавезе у износу од 88,974 хиљада динара репрограмиране у складу са Споразумом од 20. децембра 2005. године којим се ближе уређују услови, начин и рокови измиривања међусобних краткорочних и дугорочних потраживања и обавеза које су настале у интерним односима између ЈП ЕПС и јавних предузећа која је ЈП ЕПС основао, са стањем на дан 31. децембар 2004. године. У складу са напред поменутиим споразумом, ЈП ЕПС је отписао део дугорочних обавеза Друштва, а остатак дуга се отплаћује у роковима и условима под којима ЈП ЕПС измирује те обавезе према кредиторима, и
- дугорочне обавезе у износу од 76,786 хиљада динара, по основу одобрених кредита из ранијих година од стране „Беобанке“ а.д. и „Југобанке“ а.д. (обе у стечају). На основу закљученог Уговора о регулисању дужничко-поверилачких односа између ЈП ЕПС, банака у стечају и Агенције за осигурање депозита од 24. марта 2008. године, усаглашена су стања дуга Друштва на дан 31. марта 2008. године према банкама у стечају и начини њиховог регулисања. На основу поменутог Уговора и каснијег обрачуна ЕПС-а, Друштво је на име камата ранијих година за период од 31. маја 2001. године до 1. јануара 2008. године, извршило корекцију почетног стања обавеза (текућег доспећа дугорочних обавеза у оквиру ЕПС-а) у износу од 17,517 хиљада динара (напомена 5.), а претходно евидентиран износ обавеза по наведеним кредитима на рачуну краткорочних финансијских обавеза је, у складу са уговореним начином отплате, рекласификован на дугорочне обавезе.

Репрограмиране обавезе према ЈП Србијагас, Нови Сад укључујући и доспеће до једне године, у износу од 36,254 хиљада динара, односе на обавезе у складу са Споразумом о износу и начину регулисања међусобних потраживања и обавеза од 28. септембра 2005. године који је потписан између Друштва и ЈП НИС Нови Сад дефинисани су износи међусобних потраживања и обавеза између Друштва и предузећа у оквиру ЈП НИС (у коме је тада пословало и ЈП Србијагас), по основу пословања до 31. децембра 2004. године, а са стањем на дан 15. августа 2005. године и утврђено је укупно стање дуга Друштва према ЈП НИС (касније ЈП Србијагас) у износу од 1,305,131 хиљаде динара. Друштво отплаћује ове обавезе у 36 једнаких месечних рата почев од фебруара 2006. године. У периоду отплате дуга месечне рате се усклађују са кретањем цена на мало у Републици Србији.

27. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Доспеће репрограмираних дугорочних обавеза према ЈП Србијагас, Нови Сад до једне године	36,254	435,044
	<u>36,254</u>	<u>435,044</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

28. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2007.	31. децембар 2007.
Примљени аванси	96	350
Добављачи:		
- у оквиру ЕПС-а	36,731	79,326
- у земљи	821,093	1,110,017
- у иностранству	22,048	19,718
Остале обавезе из пословања	-	81
	<u>879,968</u>	<u>1,209,492</u>

29. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада	13,895	12,211
Обавезе за порезе и доприносе на зараде	10,838	10,027
Остале обавезе	3,741	4,177
	<u>28,474</u>	<u>26,415</u>

30. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДАИ ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Обавезе за порез на додату вредност	48,699	-
Разграничени порез на додату вредност	93,518	136,779
Накнаде за коришћење вода, грађевинског земљишта и осталих јавних добара	4,610	12,577
Одложени приходи по основу примљених донација	12,456	13,112
Остали јавни приходи	290	384
	<u>159,573</u>	<u>162,852</u>

Примљена средства по основу донација могу се анализирати како следи:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра 2008.	31. децембра 2007.
Стање на почетку године	13,112	17,605
Корекција	-	(3,500)
Пренос у приходе (за износ амортизације опреме)	(656)	(993)
Стање на крају године	<u>12,456</u>	<u>13,112</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

31. ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Примљене менице	579,901	579,901
Процењена ратна штета у време НАТО агресије	9,120	9,120
Неискоришћени порески кредити	15,563	-
Туђи мазут на залихама	14,280	35,222
	<u>618,864</u>	<u>624,243</u>

32. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

У редовном току пословања, Друштво ступа у односе са својим повезаним лицима, које је у складу са МРС 24 – „Обелодањивање повезаних страна“ адекватно обелоданило.

Стања потраживања и обавеза на дан 31. децембра 2008. односно 2007. године произашла из трансакција са повезаним правним лицима приказана су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Активa		
<i>Дугорочни финансијски пласмани:</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	-	27,642
<i>Потраживања (напомена 20.)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	2,343,709	2,485,775
- ПД ТЕ и КО Костолац	-	3
Свега активa	<u>2,343,709</u>	<u>2,513,420</u>
Пасивa		
<i>Обавезе према добављачима (напомена 28.)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	33,294	79,051
- ПД Електровојводина, Нови Сад	3,437	275
	<u>36,731</u>	<u>79,326</u>
<i>Дугорочне обавезе (напомена 26.)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	140,993	77,042
Свега пасивa	<u>177,724</u>	<u>156,368</u>
Активa, нето	<u>2,165,985</u>	<u>2,669,788</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

32. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

Приходи и расходи из трансакција са повезаним правним лицима за годину која се завршава на дан 31. децембра 2008. односно 2007. године приказани су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи		
<i>Приходи од продаје (напомена б.)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	4,840,126	4,756,732
<i>Финансијски приходи (напомена 11.)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	14,603	50,913
<i>Остали пословни приходи</i>		
- ПД ТЕ и КО Костолац	-	1
- ПД Електровојводина, Нови Сад	-	2
	<u>4,854,729</u>	<u>4,807,648</u>
Свега приходи		
Расходи		
<i>Трошкови електричне енергије (напомена 7.)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	44,006	54,091
- ПД Електровојводина, Нови Сад	26,102	594
	<u>70,108</u>	<u>54,685</u>
<i>Финансијски расходи (напомена 12.)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	24,835	814
<i>Остали пословни расходи (напомена 10.)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	744	166
- ПД Електровојводина, Нови Сад	692	2,091
	<u>1,436</u>	<u>2,257</u>
Свега расходи	<u>96,379</u>	<u>57,756</u>
Приходи, нето	<u>4,758,350</u>	<u>4,749,892</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање капиталом

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а власницима обезбеди принос на капитал.

Лица која контролишу финансије на нивоу Друштва испитују структуру капитала на годишњем нивоу.

Показатељи задужености Друштва са стањем на крају године били су следећи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Задуженост а)	1,590,475	2,277,307
Готовина и готовински еквиваленти	26,590	194,637
Нето задуженост	<u>1,563,885</u>	<u>2,082,670</u>
Капитал б)	4,278,911	4,135,457
Рацио нето дуговања према капиталу	<u>0.37</u>	<u>0.50</u>

а) Обавезе обухватају дугорочне и краткорочне обавезе,

б) Капитал укључује основни и остали капитал, резерве и акумулирани резултат.

Приликом израчунавања нето дуговања, поштујући начело опрезности, обавезама Друштва сучељена су искључиво промтно ликвидна средства – готовина и готовински еквиваленти. Показатељ односа нето задужености према капиталу показује величину задужености у динарима по једном динару капитала.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напмени 3 ових финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

33. **ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА**
(наставак)

Категорије финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
Учешћа у капиталу	80,415	82,372
Дугорочни финансијски пласмани	12,752	42,303
Потраживања од купаца	2,727,645	3,237,856
Остала потраживања	85,729	47,777
Готовина и готовински еквиваленти	26,590	194,637
	<u>2,933,131</u>	<u>3,604,945</u>
Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити	486,206	408,163
Обавезе према добављачима	879,872	1,209,062
Остале краткорочне обавезе	175,687	211,926
Краткорочне финансијске обавезе	36,254	435,044
	<u>1,578,019</u>	<u>2,264,195</u>

Основни финансијски инструменти Друштва су потраживања који настају директно из пословања, готовина и готовински еквиваленти, те обавезе према добављачима и дугорочне и краткорочне финансијске обавезе. У нормалним условима пословања Друштво је изложено ниже наведеним ризицима.

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и преваходно се избегавају смањењем изложености Друштва овим ризицима. Друштво не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

а) Тржишни ризик

У свом пословању Друштво је изложено финансијским ризицима од промена курса страних валута и промена каматних стопа.

Није било значајнијих промена у изложености Друштва тржишном ризику, нити у начину на који Друштво управља или мери тај ризик, осим оних истакнутих у напомени 36.

Девизни ризик

Друштво је изложено девизном ризику преко позиција готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца у иностранству и обавеза према добављачима који су деноминирани у иностранској валути. Друштво не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, с обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

**33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)**

а) Тржишни ризик (наставак)

Стабилност економског окружења у којем Друштво послује, у великој мери зависи од мера владе у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза деномираних у иностраној валути и изражених у иностраној валути и у динарима на датум извештавања била је следећа:

<i>Девизни подбиланс</i> На дан 31. децембра	У иностраној валути			
	Средства		Обавезе	
	2008.	2007.	2008.	2007.
EUR	1,301,462	251,286	1,069,034	871,397
USD	-	-	6,968,248	6,953,325
На дан 31. децембра	У хиљадама динара			
	Средства		Обавезе	
	2008.	2007.	2008.	2007.
EUR валута	115,311	19,911	94,717	78,052
USD валута	-	-	438,303	373,579

Друштво је осетљиво на промене девизног курса еура (EUR), а затим и долара (USD) према динару. У претходним табелама су наведени износи средства односно обавеза у иностраној валути и у хиљадама динара применом средњег девизног курса на дан сваког приказаног биланса стања.

Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Друштва на пораст односно пад у висини од 10% курса динара у односу на дату страну валуту, у смислу повећања односно смањења монетарних средстава и обавеза деноминираних у иностраној валути и исказаних у хиљадама динара, као последица кретања курса.

Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само ненаплаћена потраживања и неизмирене обавезе исказане у иностраној валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута.

На дан 31. децембра	У хиљадама динара			
	Средства		Обавезе	
	2008.	2007.	2008.	2007.
Исказано у EUR валути	11,531	1,991	9,472	7,805
Исказано у USD валути	-	-	43,830	37,358

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

33. **ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА**
(наставак)

а) **Тржишни ризик (наставак)**

У следећој табели приказан је нето ефекат кретања девизног курса у висини од 10%. Позитиван број из табеле указује да повећање резултата текућег периода у случајевима када динар јача у односу на валуту о којој се ради. У случају слабљења динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
EUR валута	2,059	(5,814)
USD валута	-	(81,188)
Нето утицај на резултат текућег периода	<u>2,059</u>	<u>(87,002)</u>

Ризик од промене каматних стопа

Друштво је изложено ризику од промене каматних стопа искључиво преко готовине и готовинских еквивалената депонованих на текућим рачунима код пословних банака, на која су одобрене варијабилне каматне стопе. С обзиром да се ради о ликвидним средствима, ризик од промене каматних стопа је низак. Краткорочне позајмице Друштво одобрава без камате.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

а) Тржишни ризик (наставак)

Ризик од промене каматних стопа

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Учешћа у капиталу	80,415	82,372
Дугорочни финансијски пласмани	12,752	42,303
Потраживања од купаца	2,727,645	3,237,856
Остала потраживања	85,729	47,777
	<u>2,906,541</u>	<u>3,410,308</u>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Готовина и готовински еквиваленти	26,590	194,637
	<u>26,590</u>	<u>194,637</u>
	<u>2,933,131</u>	<u>3,604,945</u>
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносне</i>		
Обавезе према добављачима	879,872	1,209,062
Остале обавезе	175,687	211,926
	<u>1,055,559</u>	<u>1,420,988</u>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	140,993	77,042
	<u>140,993</u>	<u>77,042</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	345,213	331,121
Краткорочне финансијске обавезе	36,254	435,044
	<u>381,467</u>	<u>766,165</u>
	<u>1,578,019</u>	<u>2,264,195</u>

б) Кредитни ризик

Управљање потраживањима од купаца

Друштво перманентно прати финансијско стање и пословање својих значајних комитената, односно изложеност кредитном и ризику депоновања и улагања средстава.

Кредитном ризику представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Друштву измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Друштво. Изложеност Друштва овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса стања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

б) Кредитни ризик

Управљање потраживањима од купаца (наставак)

На основу анализе старосне структуре потраживања и процене руководства о наплативости, Друштво је на терет расхода текућег периода извршило индиректан отпис оних потраживања за која је процењен висок степен неизвесности наплате (напомена 14.).

Најзначајнија појединачна потраживања од купаца (напомена 20.) на дан биланса стања представљена су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
ЈП електропривреда Београд	2,343,709	2,789,835
ЈКП Новосадска топлана	152,657	81,047
ДП Грејање Зрењанин	132,656	119,226
ЈКП Топлификација Ср. Митровица	45,954	37,002
Уралски завод Русија	22,048	19,718
ИПОК а.д. Зрењанин	13,845	1,364
Југоремедија Зрењанин	6,010	10,766
Спортски савез Зрењанин	5,674	2,367
Шећер плус, Београд	1,959	167,768
НИС АД НИС-ПЕТРОЛ НС	-	4,429
Шећерана Сремска Митровица	-	1,863
Остало	3,133	2,471
	<u>2,727,645</u>	<u>3,237,856</u>

Структура потраживања од купаца у смислу њихове доспелости на наплату на дан 31. децембра 2008. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	836,065	-	836,065
Доспела, исправљена потраживања од купаца	2,757,764	(2,757,764)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	1,891,580	-	1,891,580
	<u>5,485,409</u>	<u>(2,757,764)</u>	<u>2,727,645</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

**33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)**

б) Кредитни ризик (наставак)

Структура потраживања од купаца у смислу њихове доспелости на наплату на дан 31. децембра 2007. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправкав редности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	1,237,784	-	1,237,784
Доспела, исправљена потраживања од купаца	2,890,862	(2,890,862)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	2,000,072	-	2,000,072
	<u>6,128,718</u>	<u>(2,890,862)</u>	<u>3,237,856</u>

Недоспела потраживања од купаца

Недоспела потраживања исказана на дан 31. децембра 2008. године у износу од 383,936 хиљада динара доспевају на наплату у периоду од 15 - 60 дана након датума издавања фактуре, у зависности од уговорених рокова плаћања.

Доспела, неисправљена потраживања од купаца

Процена је руководства Друштва да је степен неизвесности наплате доспелих потраживања низак, односно да су доспела потраживања у целости наплатива у кратком временском року, те није вршило индиректан отпис истих.

Старосна структура доспелих неисправљених потраживања:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
До 30 дана	79,188	-
Од 31 до 90 дана	234,600	496,657
Од 91 до 180 дана	537,966	790,512
Од 181 до 365 дана	1,039,826	712,903
Преко 365 дана	-	-
	<u>1,891,580</u>	<u>2,000,072</u>

Коначна одговорност за управљање ризиком ликвидности је на руководству Друштва који су успоставили одговарајући систем управљања за потребе краткорочног, средњорочног и дугорочног финансирања Друштва као и управљањем ликвидношћу. Друштво управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

в) Ризик ликвидности

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталим на основу финансијских средстава на основу најранијег датума на који ће Друштво бити у могућности да потраживања наплати.

Доспећа финансијских средстава на дан 31. децембра 2008. и 2007. године:

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.				
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Преко 1 године	Укупно
Некаматносна	2,458,673	85,729	268,972	93,167	2,906,541
Варијабилна каматна стопа	26,590	-	-	-	26,590
	<u>2,485,263</u>	<u>85,729</u>	<u>268,972</u>	<u>93,167</u>	<u>2,933,131</u>

	У хиљадама динара 31. децембар 2007.				
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Преко 1 године	Укупно
Некаматносна	2,568,872	47,777	668,984	124,675	3,410,308
Варијабилна каматна стопа	194,637	-	-	-	194,637
	<u>2,763,509</u>	<u>47,777</u>	<u>668,984</u>	<u>124,675</u>	<u>3,604,945</u>

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа обавеза Друштва. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталих на основу финансијских обавеза на основу најранијег датума на који ће Друштво бити обавезно да такве обавезе намири.

Доспећа финансијских обавеза на дан 31. децембра 2008. и 2007. године:

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.					
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	1,055,559	-	-	-	-	1,055,559
Фиксна каматна стопа	36,254	-	-	92,057	253,156	381,467
Варијабилна каматна стопа	-	-	24,766	57,755	58,472	140,993
	<u>1,091,813</u>	<u>-</u>	<u>24,766</u>	<u>149,812</u>	<u>311,628</u>	<u>1,578,019</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

в) Ризик ликвидности (наставак)

	У хиљадама динара 31. децембар 2007.					
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	1,420,988	-	-	-	-	1,420,988
Фиксна каматна стопа	471,298	-	-	58,973	235,894	766,165
Варијабилна каматна стопа	-	-	-	4,588	72,454	77,042
	<u>1,892,286</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>63,561</u>	<u>308,348</u>	<u>2,264,195</u>

г) Фер вредност финансијских инструмената

Следећа табела представља садашњу вредност финансијских средстава и финансијских обавеза и њихову фер вредност на дан 31. децембра 2008. године и 31. децембра 2007. године:

	31. децембар 2008.		У хиљадама динара 31. децембар 2007.	
	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Књиговодствена вредност	Фер вредност
Финансијска средства				
Учешћа у капиталу	80,415	80,415	82,372	82,372
Дугорочни финансијски пласмани	12,752	12,752	42,303	42,303
Потраживања од купаца	2,727,645	2,727,645	3,237,856	3,237,856
Остала потраживања	85,729	85,729	47,777	47,777
Готовина и готовински еквиваленти	<u>26,590</u>	<u>26,590</u>	<u>194,637</u>	<u>194,637</u>
	<u>2,933,131</u>	<u>2,933,131</u>	<u>3,604,945</u>	<u>3,604,945</u>
Финансијске обавезе				
Дугорочни кредити	486,206	486,206	408,163	408,163
Обавезе према добављачима	879,872	879,872	1,209,062	1,209,062
Остале краткорочне обавезе	175,687	175,687	211,926	211,926
Краткорочне финансијске обавезе	<u>36,254</u>	<u>36,254</u>	<u>435,044</u>	<u>435,044</u>
	<u>1,578,019</u>	<u>1,578,019</u>	<u>2,264,195</u>	<u>2,264,195</u>

С обзиром на чињеницу да не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у куповини и продаји финансијских средстава и обавеза на домаћем тржишту, као и обзиром на чињеницу да не постоје доступне тржишне информације за тржишно вредновање и обелодањивања фер вредности свих финансијских средстава и обавеза, Друштво процењује да књиговодствена вредност, не одступа материјално значајно од фер вредности финансијских инструмената, и да се као таква може сматрати једнаком са њиховом фер вредношћу, те да је као таква најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

34. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

На дан 31. децембра 2008. године, против Друштва се води неколико судских спорова радно-правне природе, чију вредност није могуће проценити. Истовремено, Друштво је тужбена страна у споровима чија је процењена вредност 272,091 хиљаду динара. Руководство друштва верује у позитиван исход спорова, те по том основу није извршило одговарајућа резервисања.

Судски спорови које је Друштво водило ранијих година против дужника ради наплате потраживања, а над којима је у међувремену отпочео поступак стечаја или ликвидације, по сили закона, престали су. Првобитно утужена потраживања пријављена су у стечајну односно ликвидациону масу дужника.

35. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала.

36. АКТУЕЛНА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ПОСЛОВАЊЕ ДРУШТВА

Пословање Друштва је под утицајем актуелне глобалне финансијске кризе и погоршаних привредних услова. У 2009. години се очекује додатно погоршање услова у привреди. Због садашње кризе на глобалном тржишту и њеног утицаја на српско тржиште, за очекивати је да ће Друштво пословати у отежаним и неизвесним привредним околностима. Утицај кризе на пословање Друштва тренутно није могуће у потпуности предвидети, те је стога присутан елемент опште неизвесности. Погоршање пословне ситуације у земљи ће вероватно утицати на положај одређених грана делатности, што ће се посредно одразити и на пословање Друштва.

Финансијска криза, која се наставља, до сада је ограничено утицала на финансијски положај и успешност пословања Друштва. Крајем трећег и током четвртог квартала 2008. године, када се финансијска криза пренела у Републику Србију, Друштво није имало проблема у одржавању ликвидности.

Потенцијалне последице финансијске кризе на пословање Друштва, могу да се огледају у отежаним могућностима Друштва да обезбеди додатне изворе средстава. Отежан приступ изворима средстава би била и дугорочна последица, која према мишљењу руководства Друштва, не може имати пресудан утицај на пословање Друштва.

37. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	У динарима	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
EUR	88.6010	79.2362
USD	62.9000	53.7267